

Bogomila Avčin Pogačnik • Katarina Bebler • Maja Dobovišek • Nadja Furlan
Larbet • Jana Lajmonovič Purser • Marjeta Mišurek • Rebani • Alenka Lenarčič
Jeršek • Sonja Mucalinić • Petra Paškulin • Marija Vukmajer Kregar

Bogomila Avčin Pogačnik

Bogomila Avčin Pogačnik

Ljubljana, 1920–2008

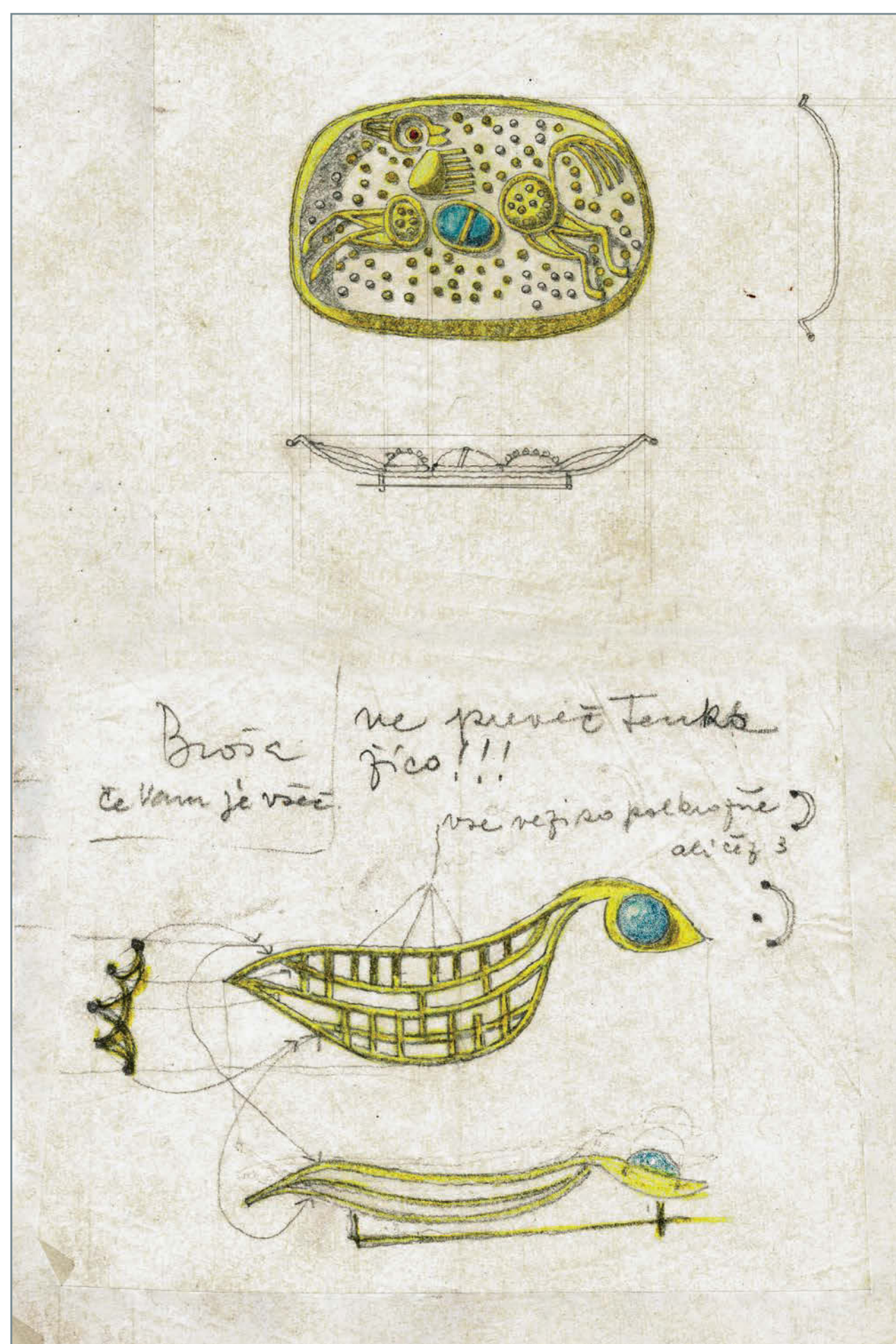

Na Tehniško fakulteto v Ljubljani se je vpisala leta 1941 in sodi med zgodnje Plečnikove diplomantke. Pri profesorju se je navdihovala ob dodelanih arhitekturnih detajlih in smislu za oblikovanje obrtniških izdelkov v malem merilu, s katerimi je opremljal svojo arhitekturo. Še pred zaključkom študija je na Državni obrtni šoli začela poučevati kaligrafijo, čipkarstvo in vezenje, kasneje tudi arhitekturno risanje in industrijsko oblikovanje. Po diplomi se je poročila s slikarjem in grafikom Marjanom Pogačnikom, profesorjem na Akademiji za likovno umetnost, ki je v svojem likovnem izražanju postal svetovni pionir reliefne jedkanice; Bogomila mu je pomagala pri pripravi matric in vplivala na njegov prehod iz realizma v abstraktno motiviko. Zaradi izredne natančnosti in smisla za minuciozno oblikovanje je do upokojitve poleg pedagoškega dela delovala predvsem kot oblikovalka zlatarskih in drugih praktičnih ter protokolarnih izdelkov, za katere je naročila sprva pridobivala preko natečajev in razstav (Milano, Firence, Bologna, Mala galerija v Ljubljani), po uveljavitvi na tem področju oblikovanja pa so jo naročniki sami vabili k sodelovanju.

She enrolled at the Technical Faculty in Ljubljana in 1941 and was one of Plečnik's early graduates. She was inspired by her professor's meticulous architectural details and eye for designing fine artisanal products, which he used to furnish his architecture. Even before completing her studies, she started teaching calligraphy, lacemaking, embroidery, and later also architectural drawing and industrial design at the State Craft School. After graduation, she married the painter and graphic designer Marjan Pogačnik, a professor at the Academy of Fine Arts, whose artistic expression made him a worldwide pioneer in relief etching. Bogomila provided extensive assistance with the preparation of his matrices and influenced his transition from realism to abstract motifs. Until her retirement, in addition to her pedagogical work, her extraordinary precision and sense for fine design enabled her to work mainly as a designer of goldsmith products and other practical and ceremonial items. Initially, she would obtain commissions by participating in competitions and exhibitions (Milan, Florence, Bologna, the Mala galerija gallery in Ljubljana). However, after she had established herself in this field of design, clients would often request her services at their own initiative.

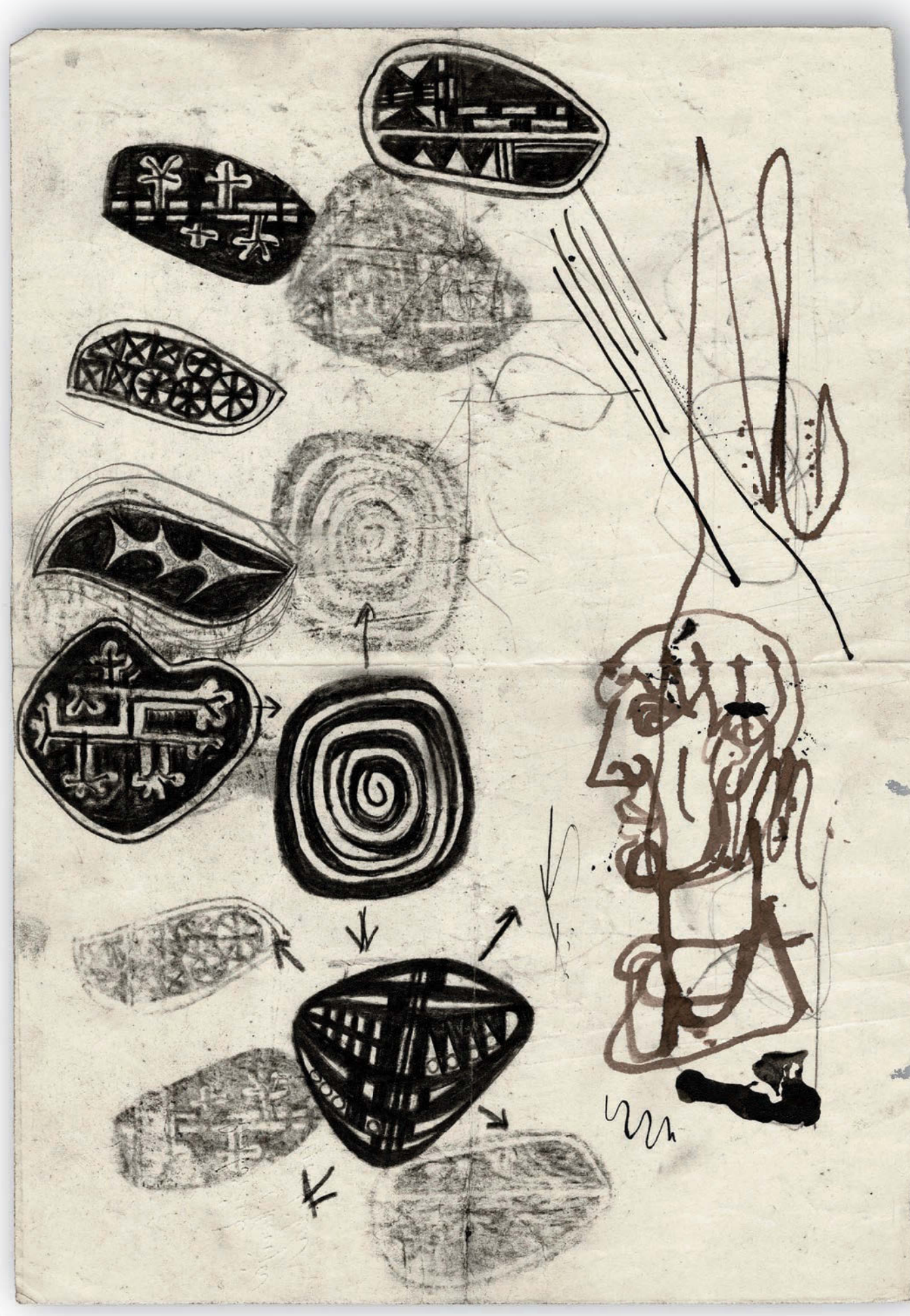
Dela (izbor) / Works (selection)

- Prevod knjige Auguste Choisy *Histoire de l'architecture* / Translation of Auguste Choisy's book *Histoire de l'architecture*, Paris 1929, 1949
- Prenova šole v Kopru v današnji hotel Grand (sodelavka z Edom Mihevcem in Olgo Rusanov) / Renovation of a school in Koper and its transformation into the present Grand Hotel (with Edo Mihevc and Olga Rusanov), Koper, 1952
- Oblikovanje protokolarnih zlatarskih izdelkov za Francosko ambasado v Beogradu po naročilu Zlatarne Celje / Designing ceremonial goldsmith products for the French Embassy in Belgrade, commissioned by the Zlatarna Celje jeweller and goldsmith, 1953
- Razstava nakita na oblikovalskem sejmu v Firencah / Jewellery exhibition at the design fair in Florence
- Oblikovanje jedilnega pribora za angleško letalstvo Royal Air Force po naročilu Zlatarne Celje / Designing cutlery for the British Royal Air Force, commissioned by the Zlatarna Celje jeweller and goldsmith, 1955–1956
- Oblikovanje jedilnega pribora in steklenine za jahto Haileja Selassieja po naročilu Steklarne Rogaška Slatina / Designing cutlery and glassware for Haile Selassie's yacht, commissioned by the Rogaška Slatina Glassworks, 1955–1956
- Oblikovanje sodobnega porcelanastega namiznega posodja po naročilu Keramične industrije Liboje / Designing contemporary porcelain tableware, commissioned by the Keramična Industrija Liboje factory, 1955–1956
- Oblikovanje protokolarnih zlatarskih izdelkov po naročilu vlade FLR Jugoslavije v Beogradu / Designing the ceremonial goldsmith products commissioned by the Government of the Federal Republic of Yugoslavia in Belgrade, 1953–1957
- Oblikovanje kovanih zapor pritličnih odprtih Ljubljanskega magistrata po naročilu Zavoda za ureditev stare Ljubljane, delno izvedeno / Designing the wrought-iron gates of the ground-floor accesses to the Ljubljana City Hall, commissioned by the Institute for the Development of Old Ljubljana, partly completed, 1958
- Oblikovanje dekanske verige in prstana za Medicinsko fakulteto Univerze v Ljubljani / Designing the Dean's chain and ring for the Faculty of Medicine, University of Ljubljana, 1963

Sodelovanje na razstavi XI Triennale di Milano, 1957

Gibanje Arts & Crafts in Wiener Werkstätte sta na začetku 20. stoletja oblikovanje pohištva, nakita, keramike, tekstila in kovin uvrstila na področje arhitekturnega snovanja. Arhitektka je poleg Nika Kralja pod kuratorstvom Iva Spinčiča razstavljala v jugoslovanskem paviljonu trienala v Milanu; predstavila se je z izdelki Zlatarstva Ljubljana. Kasneje je razstavljala tudi v Mariboru in v ljubljanski Mali galeriji, skupaj z Vladimiro Bratuž Furlan, Petrom Adamičem, Natašo Serajnik in drugimi.

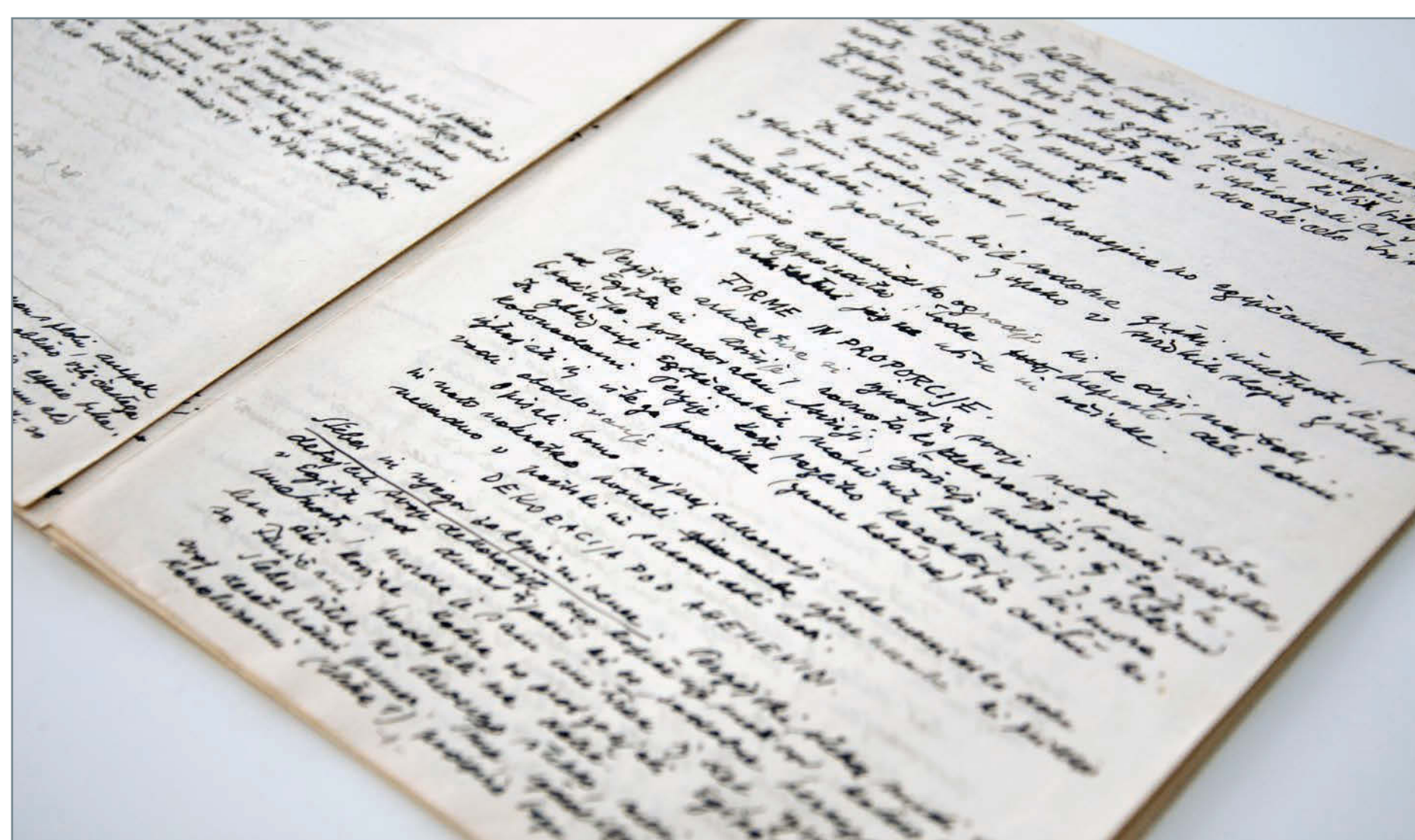

Oblikovanje unikatnih zlatarskih izdelkov, 1953–1957

Pri oblikovanju zlatarskih izdelkov je najpogostejše sodelovala z Zlatarno Celje. Abstraktne podobe za izdelavo unikatnega nakita je študirala s pomočjo številnih ročnih risb s svinčnikom ali ogljem. Potem ko je določila formo, je svojim študijam postopoma dodajala barvo in globino.

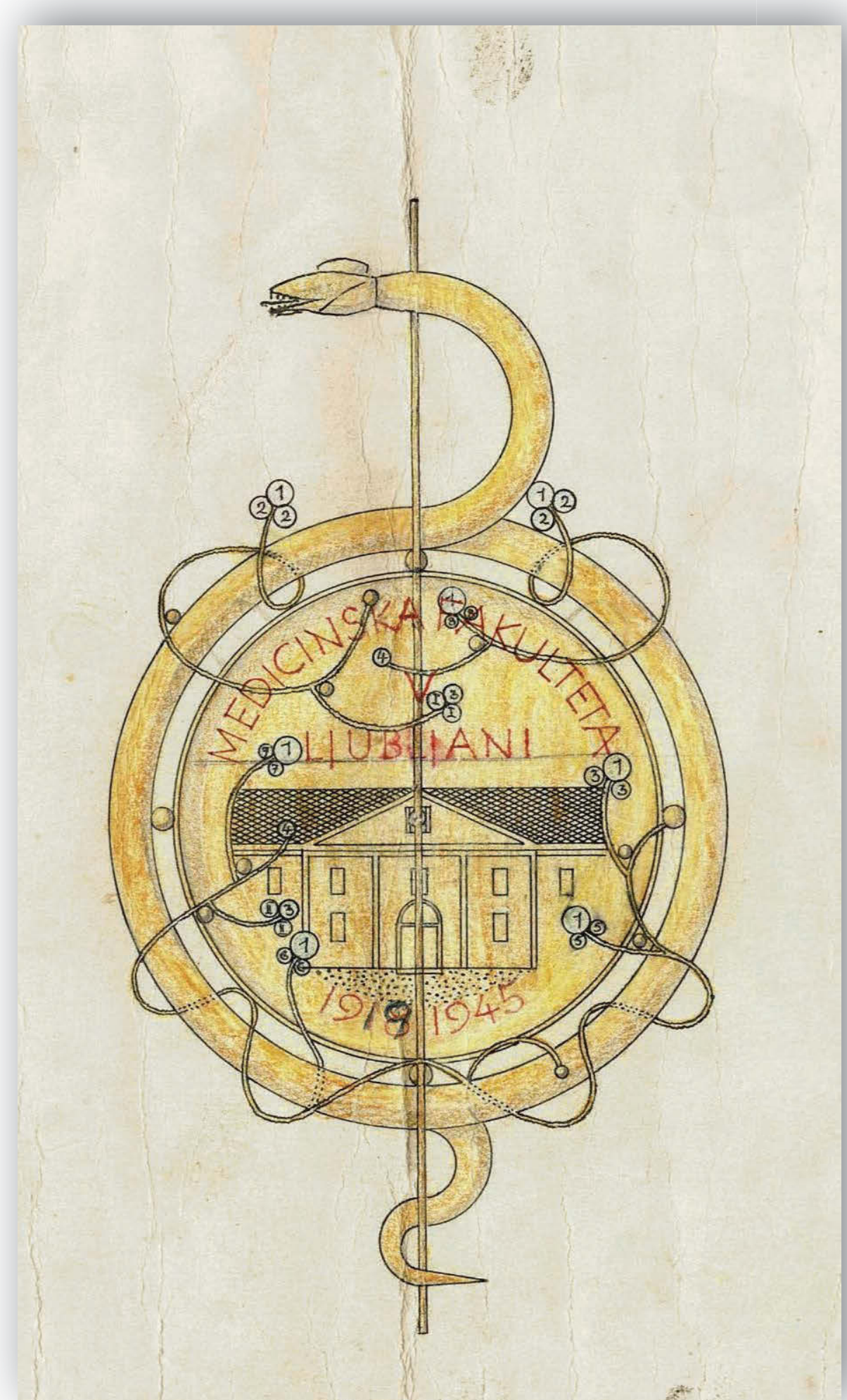
Prevod knjige Augusta Choisyja *Histoire de l'architecture*, Paris 1929

Poleg domačega jezika je tekoče govorila in pisala še italijansko, francosko, nemško in angleško. Zaradi njenega bogatega jezikovnega znanja in zagona so jo v času študija na Tehniški fakulteti leta 1949 prosili, če lahko za študijsko gradivo prevede knjigo francoskega arhitekturnega zgodovinarja in kritika Augusta Choisyja o zgodovini arhitekture. Ohranjeni so njeni rokopisi celotnega prevoda.

Oblikovanje dekanske verige in pečatnega prstana za Medicinsko fakulteto Univerze v Ljubljani, 1963

Zdravnik in politik dr. Ivan Oražen je ob smrti leta 1921 svojo zapuščino dragocenega nakita in dragih kamnov zapustil Medicinski fakulteti. Med drugo svetovno vojno so dediščino zaradi ogromne vrednosti zakopali v premog v kleti fakultete in jo odkopali okoli leta 1960, takrat pa je Bogomila dobila naročilo za oblikovanje dekanske verige in pečatnega prstana. Novi medaljon je izdelan iz teške zlate švicarske ure in ga ovija Eskulapova kača v duhu simbolov medicine. Podobno je nastal pečatni prstan, verigo pa je oblikovala iz srebrnega pribora. Opisani protokolarni nakit je v času nastanka sodil med najbolj dragocene med evropskimi univerzami.

Viri / Sources: Arhiv Univerze v Ljubljani; Arhiv Fakultete za arhitekturo UL; Zasebni arhiv Miha Trampuža; Marko Pozzetto, *Plečnikova šola v Ljubljani*, Ljubljana 1996, str. 65–66; Blaž Peršin, *Čipka, enim drobiž, drugim prestiž / Lace, One Woman's Pittance, Another Woman's Prestige*, Ljubljana 2016.

Besedilo / Text: Hana Videmšek.

V ospredje: slovenske arhitektke, gradbenice in oblikovalke